

hele Retspleien, virkelig Tilværelse. Naar man nu seer paa denne Paragraph i Grundloven, da er det unegteligt, at den efter Ordene omfatter hele Retspleien, saavel den criminelle som den civile, og dog tager jeg ikke i Betænkning at påastaae, at man ved Grundlovens Affattelse og de Forhandlinger, som gik forud for den, egentlig i denne Henseende nærmest kun har havt Strafferetspleien for Øie. I Udkastet til Grundloven fandtes ingen Bestemmelse i den Retning som § 79 i Grundloven. Det Udvalg, som havde Grundlovsfagen til Behandling, foreslog, som bekjendt, Optagelsen af flere Paragrapher i Grundloven vedrørende Ordningen af Retsvæsenet og Retspleien, og deriblandt ogsaa en Bestemmelse om, at der i Misgjerningsfager og i Sager angaaende politiske Forseelser skulde indføres Nævninger; men derimod foreslog Grundlovsudvalget ikke nogen Bestemmelse svarende til den første Deel af Grundlovens § 79, hvortil det efter sit Forslag om Indførelsen af Nævningeinstitutionen i Misgjerningsfager og Sager angaaende politiske Forseelser bemærkede, at „det heraf med indre Nødvendighed vil følge, at Mundtlighed, Offentlighed og Anklageproces maa blive gjennemført i den hele Strafferetspleie; den gamle Inquisitionsproces kan ikke vedvare i et Land, der indfører Nævninger“; og dette var Alt, hvad der i denne Retning indeholdtes i Grundlovsudvalgets Betænkning. Da Sagen var til første Behandling, var der et æret Medlem af den grundlovsgivende Rigsforsamling, som med saa Ord henvendte den Bemærkning, at han fandt det rigtig, at det blev bestemt udtalt i Grundloven, hvad der efter Udvalgets Formening skulde fremgaae indirekte med indre Nødvendighed af andre Bestimmelser, som bleve foreslåede og optagne i Grundloven. Det mødte ikke nogen videre Indsigelse; det blev bemærket af Ordføreren, at man havde ikke fundet det nødvendigt. Ved 2den Behandling fremkom det af den tilfattede Medlem med et Forslag, der gik ud paa, at der skulde tilføies § 79 en Bestemmelse, som er den, der nu findes i Paragraphens første Deel. Om dette Forslag udtalte sig kun to Medlemmer, det ene Ordføreren og det andet Forslagsstilleren. Ordføreren bemærkede, at der var stillet et Forslag

af det af mig nævnte Indhold, at naar Udvalget ikke havde optaget dette Forslag, var det ingenlunde fordi det ikke var enigt i Tanken, men det var af den Grund, som allerede ganske kort var antydet i Udvalgets Betænkning, idet der nemlig var sagt det, jeg tillod mig før at anføre; Udvalget har allsaa meent, siger Ordføreren, og mener fremdeles, at man ved at udtale sig for Indførelse af Nævningeinstitutionen imidlertid uimodsigelig har anerkendt Nødvendigheden af, at den gamle Inquisitionsproces aflæsses; han tilføier imidlertid, at Inquisitionsprocesen dog ikke strax eller ganske, navnlig ikke under hele Forundersøgelsen, vil kunne aflæsses; men Meningen var da den, at Udvalget var enigt med Forslagsstilleren i Tanken, at Inquisitionsprocesen maatte forandres. Og den ærede Forslagsstiller omtalte derefter sit Forslag kun med nogle faa Ord, væsentlig af samme Indhold som den, han havde ytret ved første Behandling, og derpaa blev Forslaget vedtaget. Jeg tror derefter, som sagt, at jeg tør påastaae, at man ved denne Bestemmelse i sin Tid, under Grundlovens Behandling, virkelig nærmest kun har havt for Øie Strafferetspleien, og jeg skal dernæst mene, at dette er ganske i sin Orden; thi der er en grundvæsentlig Forskjel mellem den criminelle og den civile Proces saavel som mellem de Principer, som bør være de ledende ved Ordningen af disse to Processer. Jeg har vel undertiden hørt, og jeg har selv hørt læst, at den constitutionelle Udvilling skulde føre til, at Offentlighed og Mundtlighed blev gjennemført i den hele Retspleie, i den hele Proces. Forsaavidt som dermed ogsaa menes den civile Proces, da skal jeg ikke nægte, at det forekommer mig virkelig at være en besynderlig Misforstaaelse. Det er i sin Orden, at naar der er Spørgsmaal om offentlige Anliggender, da har Folket Ret til at blive bekjendt med, hvad dem angaaer; det er i sin Orden, at naar der er Spørgsmaal om en enkelt Borgers Stilling ligeoverfor Samfundet, naar han har forbrudt sig mod dette, og naar han som Følge deraf skal udstødes af Samfundet eller berøves flere eller færre af de Goder, som Samfundsordningen ellers tilfuger ham, da hører Sagen Offentligheden til, thi den vedrører egentlig